

NÓGRÁDI LAPOK és HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt. Fél évre 2 frt 50 kr. Negyed évre 1 frt 25 kr.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Előfizetni csupán a kiadóhivatalban lehet B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

A lap szellemi részére s a Nyílt-térre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések

Árztábla szerint számíttatnak. — Nagyobb és többször hirdetések jutányosan eszközölhetnek.

Bélyeg minden egyes beiktatásánál külön 30 kr.

Nyílttér petis sora: 20 kr.

B.-Gyarmat, 1895. november 16.

Alig néhány napunk van még s az új bizottsági tagok választása meg fog ejteni a vármegyében. Mi teljes bizalommal nézünk ez időpont elé, mert meg vagyunk győződve, hogy e nap küzdelméből a szabadelvűség fog kikerülni győztesen.

A szabadelvűségnek a meggyőző igazság erejével ható elvei mellett, a választók politikai érettsége oly két tényező, mely a győzelmet van hivatva biztosítani. De van itt még egy harmadik tényező is, mely jelentőségével ama kettőhöz hason rangban társul s ez a vármegyének multja s régen ismert s mindig vallott szabadelvűsége. A vármegye mindenkor nyíltan és büszkén mutathat multjára, mert minden oly ügyben, mely a haladás elveiből fakadt, minden oly mozgalomban, mely a reform-eszmékkel állott kapcsolatban, ott találjuk a mi vármegyénket is az elsők között, a kik a haladó iránynak hódolva, a zászlót nemcsak felemelték, hanem azt kezeikből kicsikarni nem engedték s a győzelemre vitték. Az a vármegye, mely ilyen multtal dicsekszik, ahhoz ez uttal sem lehet hűtlen, hanem minden erejével oda fog hatni, hogy az a többség, mely a választás napján az urnából kikerül, a szabadelvű irányzatot vallja magáénak s annak igazságaira esküdjék.

Ezen igazságok fogják megszerezni a diadalt annak a pártnak, mely azokhoz sohasem volt hűtlen s azoknak érvényre emelésével sohasem élt vissza. A győzelmi mámor olykor

veszedelmes láz, mely helytelen irányba s túlkapaszkodásba is terel. A szabadelvű párt, ha győzelmének örült is, mindenkor birt azzal a politikai érettséggel, hogy a nemzeti érdekek szolgálatában kifejtett tevékenységét megőrizze a győzelem után is, s annak előnyeivel vissza ne éljen; — mert tisztán áll előtte az, hogy ez előnyök csakis a nemzeti érdekekkel kapcsolatosan tarthatók meg.

A szabadelvű párt bátran utasíthat vissza minden olyan támadást, mely annak ellenkező érdekeket imputálni kíván, — a mit annyira s oly sokszor hangoztatnak az ellenkező táborban. A mi egyedüli fegyverünk a küzdelemben a tiszta meggyőződés, mely az elért siker után sem ölt más alakot, s híveket szerezni, másokat meggyőzni csupán e fegyverrel igyekszik.

És itt e pontnál nem mellőzhetjük, hogy azokhoz, a kik a szabadelvű párt irányzatával a legkeresőbbé vannak kibékülve, néhány őszinte szót ne intézzünk. A catholikus klerust értjük. Elismerjük, hinni akarjuk, hogy azt a harcot, melyet a befejezett tényekkel s az ország akaratával szemben folytat, meggyőződésből folytatja; de az is kétségtelen, hogy az az irányzat, melyre meggyőződése javát pazarolja, a lehető legtávolabbi s úgy az országra, mint magára a klerusra a legveszedelmesebb. A lángra gyúlt küzdelem makacs folytatása annyival inkább meglepőbb, mert az ama főpásztori levél tenorjával és tartalmával, melyet a püspöki kar kibocsátott, egyenes ellentétben áll, s az ott hangoztatott törvénytisztelettel sehogysem fér össze. A

püspöki kar s az alsóbb papság magatartása között mutatkozó eltérést egészségesnek senki sem mondhatja józanul, de sőt olyannak, mely a canonilag szentesített kötelek veszedelmes meglazulását jelenti s a saját érdeke ellen munkál. Az alsóbb papságnak vannak érdekei, melyek őt közelről érintik. Hogy többet ne említsünk, ott van a congrua, de ott van az autonómia is. E nagyfontosságú kérdések egyedül a nemzet hozzájárulásával és akaratával oldhatók meg. Már pedig az az álláspont, mely a nemzet akaratával ellentétbe helyezi magát az egész vonalon, nem e függő kérdések megoldásának elközeledtét, hanem elodázását jelenti s jelentheti. Gondolják meg tehát, hogy mit és miként cselekesznek.

Végül székvárosunk választó polgáraihoz is lenne néhány szavunk. — s kérnünk kell őket, hogy a szabadelvű iránytól magukat elterelni ne engedjék. Ez az elterelés kiszámíthatatlan veszéllyel járna s pótolhatatlan veszteségeknek válnék szülő anyjává, különösen a székvárosra, mely a visszatérés hosszú útjai után épen most áll azon a ponton, hogy az ipar, a kereskedelem, a cultura, a gazdaság terén a multnak hibáit helyre pótolhassa. Minden irányban megindult a mozgalom, régen elhagyott intézmények megalapítása előtt állunk; e megalapítás azonban tényleg csak úgy követhetők be, ha az érdekekben megindult mozgalom egészséges mederben halad tovább s a haladó s szabadelvű irányzattól el nem idegenül. Az, a ki az ellenkezőről akarja meggyőzni a város polgárait, nemcsak rossz pró-

TÁRCZA.

Kérdés.

Kod borul a tájra,
Már hervadás járja...
Beárgellunk ketten.
Nézd lánykám, egy rózsza,
Szébb idők emléke
Kicsiny kertekben!

Nézd lánykám! egy rózsza,
Mely álmódorba
Nem adná-e nékem?
Szép találkozásunk
Maj idejéből
Ez lesz emlékem...

— A kezébe vettél,
Szívmelt leszedted,
Láttad kiszervezni.
Inkább ősszetépted,
En nekem nem adtad,
Megbirtad-e tenni?!

Te vagy minden álmom,
Szívm a világon
Nem szeret, csak téged!
Megteszed-e, mond, hogy
Álmom, mint e rózsát
Egykor ősszetépted?...

II.

Dalma.

A belvárosi plébánia pazarul van diszítve; a templomszolgá nem győzi az esküvő idejét a kíváncsi népek tudtára adni.

Tizenegyet üt a sekrestye sokatmondó órája. A főbejárat előtt nyüzsgő-mozog a tömeg; a padok megtelnek a legelőkelőbb közönséggel; mindenki megfeszített figyelemmel várja az első kocszi megérkezését.

Nem annyira X gróf a völégény, mint inkább a menyasszony, Darvas Gabor elvált neje, kelti fel a közönség érdeklődését.

Végre oszladozik a kint ücsörgő kíváncsiak tömege; utat nyitnak a többnyire mágnásokból álló nászmenetnek. A kocsik lassankint kiürülve; szemképrázató fény tárlal a bamulok elé. Még az idegenek a sok értéket képviselő toilletteket vizsgálják, csodálják, addig az érdekelték, mind ezt kevés figyelembe véve, a mátkapár megérkezést lesik.

A menyasszony, ki daczára huszonnyolcz évesnek, a viruló ifjúság színetét viseli, lenge léptekkel halad a már-már deresedni látszó völégény mellett.

A völégény ugyancsak igyekszik több mint öt kereszttel terhelt vállait minél fiatalabb mezbe öltöztetni, hogy így méltó párja legyen a tizennyolcz évesnek is beillő hajós menyasszonynak. Mig a jegyesek arcukon a boldogság hajnalpirját visszatükrözní látszó derűséggel lassan közelednek az oltárhoz, addig az ismerősök különféle csipős megjegyzéseket cseleznek:

— Tíz év előtt ugyanazt hazudta, mit ma csak ismételnél fog — jegyzi meg suttogva özvegy M.-né.

— Úgy kell annak a vén róknak, minek várt, mig megkopaszodott; harapott volna előbb

valami savanyu almába — folytatja a szomszédja.

— Csak a szegény Darvas sajnálom, ki imadta a nejét, mégis el kellett tőle válnia, csak azért, mert azt a nagyravagyás a csillogó grófi korona felé vonzotta.

Szerette — nem szerette —! Hát a grófit talán jobban szerette? Kék rért érez ereiben; mágnásné akar lenni: ez az egész Nagy ravagyó a lelkem!

Ilyen és sok még olyanabb megjegyzés kísérte az ésketési szertartást, mely nem sokára véget is ért. A násznép, most már a mátkapárral elen, egyenesen az „Angol királynőbe” hajtatott, hogy itt rövid villás reggeli után búcsút véve, a pályaudvarba, onnan pedig meg sem állva, Velenczéig, nászutra kellessen.

Most röpüljük át a mézes heteket, jobban mondva a mézes évet, melyet X grófok, mindkettőn elérve céljukat, meglehetősen boldogságban élveztek. A gróf igenis boldog volt, mert elérte másodvirágzásában a legnagyobb fokot; imadta nejét. Az ifjú grófné, kívül a kilencz-évi korona teljesen elfelejtette kedves férje öszülő hajfűrtjét, — mint gyermek édes atja körében, — szintén átengedte magát a boldogság tündérének, s gyermekes örömmel élvezte a grófi czimerral járó gyönyöröket.

A felvidék egyik kies fekvésű furdőjében az idei szezión a társadalom legelőkelőbb osztályából látta összeseregleni vendégeit, kik csoportokra oszolvá, különféle módon igyekeznek a természet adta kincseket minél mélyebben ki-

főta, hanem egyenesen a város érdeke ellen annak kárára cselekszik, melyért a felelősség egyenesen az ő vállaira nehezedik. Am e felelősség elvállalásából nem sok haszna lesz a székvárosnak, melynek jövője egyedül a szabadelvű irány megőrzésétől függ s abban fekszik.

Dr. Pulszky Ágost parlamenti beszéde.

Dr. Pulszky Ágost nov. 14-én az országos költségvetés alkalmából magasan kiemelkedő beszédet mondott, — bevonva a nógrádi eseményeket is. A fővárosi lapok általában elismerik, hogy sok okos beszédet hallott már a képviselőház Pulszkytól, de olyat alig egyet is, melynek szónoki architektúrája arányban állott volna tartalmi becsével. Mint a P. N. írja, — a politikai szónok bonczoló és csoportosító ügyessége, az argumentumok gazdagsága és szerencsés elhelyezése s a meggyőződés ereje egyesült Pulszky beszédében. A beszédnek vármegyénkre vonatkozó érdekes része a következő:

„De legyen szabad ezek kapcsán egyszerűen mind egy helyi érdekű kérdéssel foglalkozni, (Halljuk! Halljuk!) és pedig azért és azon szempontból, mivel Apponyi igen t. képviselő úr a tegnapi napon, midőn erre vonatkozó interpellációját indokolta, ezen indokolásban kifejtette, hogy ő helyi érdekű kérdésekkel nem szeret foglalkozni, kivéve, ha azokat szimptomatikusoknak tartja és ennek következtében azok általános érdekűekké válnak.

Endrey Gyula: Most Nógrádvármegye következik (Mozgás. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Pulszky Ágost: Igenis, Nógrádvármegye következik s azt gondolom, hogy Nógrádvármegye éppen egy megérdemelt országgyűlést s a törvényhozás tekintetbe vételét, (Igaz! Ugy van! a jobboldalon), mint azon különféle megyék és különféle községek, a melyek a t. ellenzék részéről gyakran figyelemre szoktak méltatni. En is azért vagyok bátor ez alkalommal, természetesen nem az interpellációt, hanem annak indokolását érinteni, mivel ez indokolást szimptomatikusnak találom, szimptomatikusnak találom az ellenzék érvelésére, szimptomatikusnak találom az igen t. nemzeti-párt vezérének, gróf Apponyi Albertnek érvelésére és fellegására vonatkozólag. Igenis, t. ház, Nógrádvármegyében kétségtelenül van egy nagy mozgalom, a melynek éle az oltani alispán ellen irányul; kétségtelen az is — ezt megengedem a t. képviselő uraknak — hogy politikai indo-

kok is belevegyülnek e mozgalomba, sőt azt tartom, hogy ez teljesen jogosult; mert aki az ellenzéki ténykedést a vármegyében az utolsó tíz esztendőben figyelemmel kísérte, — nem akarok rövidebb időről szólni, nehogy úgy lássék, mintha csak a legújabb megyei restaurációra reflektálnék — azt tudja, hogy az ellenzék részéről — ha lehet — mindig jogosultnak tartott politikai szempontból a restaurációs mozgalomban állást foglalni. (Helyes! a jobboldalon.) En tehát, ha politikai szempontoknak ezen érvényesülését elismerem, úgy az igazságnak megfelelőleg kénytelen vagyok kinyilatkoztatni, hogy Nógrádvármegye igen számos körének a legnagyobb és — meggyőződésem szerint — a legalaposabb kifogásai vannak a közigazgatás menete ellen. Nem akarom, hogy szavaim úgy értelmezessenek — mert ilyen értelmezés is adatott már azoknak — mintha az alispán egyéni jelleme, vagy tisztessége ellen bármiféle kifogást akarnék emelni, annál kevésbé, mert a politikai és közigazgatási téren való küzdelmekről távol mindig és a jelenben is személyes jó viszonyban voltam az illető alispánnal.

Endrey Gyula: Látszik!

Pulszky Ágost: Bocsanatot kérek a t. képviselő úrtól, de oly dolgokat, melyeket a t. képviselő ur nem tudhat közvetlen tapasztalásból, azokat méltóztatassék elhinni akár nekem, akár másoknak, akik őt felvilágosítják. (Helyes! a jobboldalon.) En nem akarok ismét félreértésekre alkalmat adni, de másrészt újból ki kell jelentenem, hogy Nógrádvármegye igen nagy részének — meggyőződésem szerint — teljes joggal kifogása van az adminisztráció menete, rendje és kifogástalansága ellen. Nem akarom a t. házat azon kérdésekkel untatni, a melyek tárgyalása nem ide, hanem a megyeházára tartozik és a melyekről bárki a lapok közleményeiből mindig tudomást szerezhet; csak konstatálni kívánom azt, hogy az egyik álláspont elhagyásával az ellenzék t. pártvezére egész más színben tünteti fel a küzdelmet, mint feltűnhetik azok, a kik nyugodtan és higgadtan mérlegelik a dolgot.

És most vegyük azon vádakait, a melyeket a t. képviselő ur a tegnapi napon felhozott.

Azt mondja, hogy nem törvénysértés, hanem a helyes adminisztráció megsértése volt a kormánypart részéről az, hogy a megye termet kikérte és felhasználta e tekintetben.

Engedelmet kérek, aki a megyeházá t. szabadelvűpártjának konferenciájára oda adta, az a megye főjegyzője volt a ki az alispán távollétében, szabadságolása idején egyedül volt illetékes eljárni és eljárni ezen férfi nem egyenes kérelme szerint, vagy preczedens nélkül, hanem azon preczedensek szerint, melyek a múltban is, tavaly is meg voltak, a

érdekesebb lesz a holnapi séta. Béla báró azt mondott magának: szedje össze emlékező tehetőségét, egy ismerőst se hagyja ki a listából.

— Azt a szép földbirtokost... kirol oly sok érdekes dolgot beszélt, szintén hozza el magával.

Béla báró, ki akár sarkány-fogakat nyelt volna a szép asszonyok kedvéért, mindent megígért; mire a kedélyes társaság jónak látta a korai lefekvést, hogy másnap minél előbb élvezhesse a Mindenható bölcs intézkedése folytán oly sok gyönyört nyújtó nyári regg örméit...

Még alig ébred a senege természet, már is hangos kacagás szöszkészt meg a néma csendet; a tegnapi ismerősök, felhasználva a hajnal- és a virágok harmatjának frissítő hatását, a x-i erdő felé irányítják útjukat. Rövid ötvenegy óra alatt elérték az erdőcskét, mely egy közepmagasságú domb lejtőin terül el s így megkapó látványt nyújt a szemlélőnek. A társaság annyira elmerült a gyönyörtől, hogy szemlélésében, hogy észre sem vette a kirándulás főrendezőjének, az öreg Béla bárónak távollétét, ki kedélyes elcsúszással csakhamar kedvence lett a fűdővendégeknek. A szép grófné, ki leghamarabb látott észrevenni hűdölő hiányát, azzal vigasztalódott, hogy bizonyos barátai körében kék, de nemsokára fel fogja keresni őket. Jól is sejtette, mert alig telt el egy rövid órácska, mely elegendő volt a farsadalmak kipihenésére, ismerős férfihangok kelték fel a mulatók figyelmét.

— Jón már Béla báró — szólalt fel az egyik hölgy, ki legelőször ismerte fel az új vendégeket — még pedig másodmagával. Ah! tehát mégsem

midőn szintén nem közgyűlés céljából, nem közgyűlés, hanem egyéni szempontból engedtetett át terem, t. i. Scitovszky jubileuma alkalmával ennek megünneplésére, a terem szintén fel lett használva. (Derűtség a jobbfelől. Mozgás a baloldalon. Zaj! Elnök cseppet!) En ezt nem kifogásoltam akkor, de megvártnak volna, hogy mikor más, kétségtelenül közgyűléssel kapcsolatos ténykérdésről van szó és egyáltalán nem kizárólag egy párt részére engedtetik át a vármegye közgyűlési terme, ebben inkompatibilitás, vagy részrehajlás más fel ne fedezzen. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.)

Endrey Gyula: Perczel mit válaszol majd ha mind elmondja?! (Derűtség a szélsőbalon. Mozgás, Halljuk! Halljuk! jobbfelől.)

Elnök: Endrey képviselő urat most már rendre utasítom. (Derűtség.)

Pulszky Ágoston: A másik vád pedig, a melylyel e tekintetben találkozunk, ismét az volt, hogy ezen időpont most választott ki arra, hogy egy hivatalnokra vonatkozólag, a ki megyei pénztárnok s egyszersmind egy ottani takarékpénztárnok az igazgatója, az inkompatibilitás kimondassék, erre nézve vagy rosszul értesült a képviselő úr, vagy talán értesüléseinek nem fogta fel teljesen értelmét. (Mozgás a bal oldalon) vagy azok alapja tulajdonképpen téves. (Zaj balfelől. Halljuk! Halljuk!)

Ismét azért válaszolok különösen erre, mert ebben az én személyes ténykedésemről van szó. Igenis, mikor az állandó választmány ülésén a megyei pénzek elhelyezésének kérdése felmerült, és nem a pénzek elhelyezése céljából, mert kimondtam akkor mindjárt, hogy azok tekintetében nem akarok ezuttal intézkedést, nem is a jelen pillanat szempontjából, hanem épp a jövő restaurációra való tekintettel hoztam fel azt, hogy a megyei főpénztárnok egyszersmind egy oly intézetnek igazgatója — nem igazgató tanácsosa — hanem tényleges működő igazgatója, a melyben igenis nagytömegű vármegyei pénzek vannak elhelyezve, és hogy én, ismét az illető személyes megbízhatóságára való minden tekintet nélkül nem most, nem a hátra levő két hónapra, hanem a jövőre kívánom indítványozni azt, hogy az ilyen állások inkompatibilisnek tekintessenek, és pedig azt hiszem, senki ebben rendkívül pressziót, oly pressziót, a mely az illető meggyőződésének megváltoztatására törekednék, egyáltalában föl nem fedezhet.

De így lett ez tegnap felhozva és engedelmet kérek a t. képviselő úrtól, ha azt kérdem: miért nem lett ez előbb felvetve? A felelet egyszerű. Azért, mert most a restauráció következtén, lehetséges a dolgot elvi helyes alapon elintézni, a nélkül, hogy ebből bármiféle egyéni sérelem, vagy imputáció származhatnék.

felejtkezett meg ígéretről. — sietett meggyegetni a szép Dalma grófné, mialatt szép arca különféle színekre váltott. Feje szédült, szíve lázasan dobogott, mert a gyorsan közeledő férfiak egyikeben első férjét, Darvas Gábort ismerte fel.

A felhevülés első pillanatában hazatérésre gondolt; nem akarván azonban feltűnővé tenni a dolgot, nyugodtságot színlelt, mi, habár a legnagyobb erőmegfeszítésbe került is, sikerült neki. Szerencséje, hogy mindent senki sem vette észre.

A társaság a legnagyobb örömmel fogadta az érkezőket. Béla báró, ki látván, hogy barátja még ismeretlen, mindenkinek bemutatni igyekezett őt.

Darvas, kit mindenkor fájdalommal érintett azon gondolat, hogy szeretett nejétől elválva kell elnie, viszontlátás első perceiben majdnem elárulta szíve heves érzelmeit, tántorogva közeledett volt nejéhez, kit most még szebbnek képzelt, mint valaha és legyőzve a lelkében dúló harcot, hideg udvariassággal fogadta a grófné feléje nyújtott kacsóját.

Dalma, kinek egész testét remegés fogta el, akaratlanul is tovább nyugtatá kezét Darvasiban, mint azt egy idegennel szemben cselekedte volna. Eszrevette, hogy az kinek először hűséget esküdött, még mindig szereti őt; szégyennel vallotta be önmagának, hogy rosszul cselekedett, mikor a csillogó külsőségtől annyira elhagyta magát kapadni, hogy ez derék férfi meg nem érdemelt szeretetét oly könnyen váltá

aknázni. A fűdővendégeknek legkellemesebb szórakozást a szálloda előtti térszén nyújt. Itt jönnek össze az ismerősök, itt állapítják meg a következő nap programját.

Most sem kerülheti el figyelmünket egy szűkebb körű élénk társaság, melynek központját egy feltűnő szép asszony X grófné képezi. Férje, kit egy gyönyörű dallamú magyar nótá és feleségének szívhez szóló csacsogása már-már a mennyekbe varázsolta, szó nélkül engedte magát ez érzélem szárnyain tovább-tovább ragadni. Teljesen átengedte a tért nejének, ki figyelembe sem véve férjét, mindenkit elbájtolt szelleműs csevegéseivel. A társaság idejét egy már régén tervezett kirándulás eszméje vette igénybe.

A terv a grófné szösze fejcskájában szülemlett s így mindenáron érvényre is akarja juttatni.

— Legalkalmasabbnak tartom a z-i erdőt a kirándulásra; itt kipihenve az út farsadalmait; különféle játékok rendezéséhez foghatunk. Ezt sokkal jobbnak látom, mint farsadós hegy-mászást; nemde báró úr? — fordul végre Béla báróhoz (mindenki keresztneven szólta őt), kit leginkább látszottak szavai érdekelni.

— Mindenestre kedvencünk öhaját teljesítjük, — bókol az öreg báró.

Sok vitaközlés után végre megegyeztek, az említett erdőcskét választván a holnapi összejövetel helyéül.

— Mielőtt jó éjt kívánnék, — szólalt fel ismét a szép Dalma, — legyen szabad megjegyznem, hogy minél nagyobb lesz a társaság, annál

Tehát ott is incrimináltak eljárásunk és számdékunk ott is pressió alakjában tüntetik föl, a hol egyáltalában személyes felelősség és tulajdonképen a közéletben illő és helyes kölcsönös megbecsülés képezte azon eljárásnak valódi alapját.

A többi kérdésekre, a melyekre a t. képviselő ur kiterjeszkedett, azért nem kívánok felelni, mert erre természetesen a feleleteket csakis az illetékes belügyminiszter ur hivatalosan fogja megadni. (Egy hang a szélső baloldalon: *Hát a gyarmati bíróról nem beszél?*) Az előbbieket az én személyes ténykedésekre vonatkozó és azt hiszem, hogy csak a ház tanácskozási rendjének előnyére szolgál, hogy nem külön személyes kérdésben szólalok fel e tekintetben, hanem az arra vonatkozó fejtegetéseket, mint-hogy lehetett, minthogy szimptomatikus jelenségekre vonatkoznak, beleszőttem ennek az általános beszédemnek a keretébe. (Helyeslés jobbfelől.)

Nyílt válasz Pongrácz Ábrahám urnak Lóciban.

Ön szives volt nekem és bizonyára több más törv. bizottsági tagnak is e napokban egy aláírásával ellátott, a folyamatban lévő megyei választási mozgalmakra vonatkozólag saját nézeteit tartalmazó nyomtatványt küldeni, melyben föltétlenül az olvasóra bízta elhatározni: vajjon ama nézeteket egy „varázs-polarizáció által vetített árnyképek” vagy egy „előrelátásában megbénult agy szüleményének” kívánja-e tekinteni?

No már tisztelt fiatal barátom, ha Ön megengedi, és világosan lehetőnek mondja, hogy az, amit Ön ama nyomtatott ívben összeírt, esetleg nem egyéb mint egy *beteg agy* szüleménye, akkor Ön maga fosztja meg magát attól a jogtól, hogy említett elemzvére, habár csak Ön iránti kíméletből is, komoly bírálat tárgyává tölthessék. Én azonban mégsem akarom ebből egyelőre azt az önként kínálkozó szomorú consequentiát levonni, hanem tekintem ama nyílt levelet úgy, mint egy nem sikerült stílygyakorlatot, a melyre nézve enyhítő körülményül veszem annak az egész vonalon való érthetlenséget; mert hiszen abból sem az, hogy Ön kit akar, sem az, hogy mit akar, teljességgel ki nem vehető, annál kevésbé, mert míg Ön egyrészt a tisztá választások szükségét hangsúlyozza, másrészt ugyanakkor állítja, hogy ilyen választás nem existál, miután minden magyar ember (tehát önönmagá is), *született kortas*, aki kézzel-lábbal capacitál; bevallja továbbá, hogy az előtt „a multban” ezek a *született kortások* még *nagyobb agitatiót fejtejtettek ki, mint a mostaniak*, csak hogy persze akkor 48 előtt a megválasztottak csupa becsületből és egészen in-

gyen szolgáltak, úgymond. Ami persze, nem igaz, de a mely tévedés önnök, az Ön arasznyi multja mellett, megbocsátható. Ilyen alapos ama többi argumentum is, a melyekkel Ön a „batalom” (kormány és ennek szabadelvű hívei) ellen a saját Camera obscurájából vett chablonszerű, illetlenül sértő kifejezésekkel maga körül csapkod, s a melyekkel mint minden érték nélkül való dolgokkal csak perczeleg is foglalkozni merő idővesztés lenne.

Pajor István.

A „Losoncz és Vidéke” egy „Fölvilágosítás” című vezércikket hozott nov. 10-iki számában, mely most már nyíltan leplezi le az 1890. évben dult székhely-harcz subjectív és objectív indokait. Ezt a cikket, nehogy a székhely-kérdésben valamikor annyi ténta folyjon el, mint 1890-ben, a jövőre való tekintetből lapunkban is megörökíteni köteleességünknek ismerjük s egész terjedelmében következőkben közöljük:

„Fölvilágosítás. A folyó hó 5-én lezajlott megyei közgyűlés alkalmával a Scitovszky-párt egyik vezérőnöke azt hangzottatta, hogy főispánunk B.-Gyarmat városbírája előtt a székhely-kérdés felmelegítésével fenyegetőzött, ha a klerikális néppárt alispánjelöltje győzedelmeskednék.

No, ez a legoktatásabb bizonyítéka ellenfeleink gyengeségének, szorultságának és annak, hogy ők már fűhöz, fához, minden szalmaszálhoz kapkodnak.

Először is merőben képzelhetetlen az, hogy egy oly pártját ritkító, világos elméjű, hivatalának magaslatán álló s viszonyainkat már is annyira ismerő főispán, mint a milyén Rudnay Béla, ily nyilatkozatot tehetett volna.

De másoknálban mi ezennel határozottan kijelentjük, hogy senkinek eszégbának sincs: az eltemetett székház-kérdést valaha, különösen az ország mostani helyzetében még csak fel is vetni.

Általánosság megerősítésére ide igtatjuk lapunk folyó évi augusztus hó 4-én megjelent számából, tehát abból az időből, mikor még Pongrácz György volt a liberális-párt alispánjelöltje, Török Zoltán vezércikkének következő félragyarázhatatlan nyilatkozatát:

„Nekünk nincsenek mellékes szándékaink, egyetértőleg óhajtunk eljárni a vármegye többi vidékeivel, nekünk nincsenek titkos célzataink, nincsenek ki nem vallott vágyaink. Tudom, hogy sokan a régen elhangzott székház kérdését vetik fel. Minden félreértést kikerülendő, a magam részéről ezennel kijelentem a mult tapasztalataink okulva, hogy általában véve nagy hiba lenne, ily cél nélküli és elkeserítő harcba vinni bele a vármegye közönségét és amint én barátaim nézetét ismerem, merem állítani, hogy midőn a közdelmet beszöntettük, azt teljes ösztöne-

séggel és azon elhatározással tettük, hogy a le-tett szót mi újra kibontani, illetőleg a vármegye közönségét ilyen izgalmassal kitérni nem fogjuk.

Ezzel egyidejűleg a jövő fejlődés programjához az együttes működést, egymás kölcsönös támogatását tűztük ki. Ezt meg is tartottuk, meg is fogjuk tartani, mert jobban lehet egymást támogatni, mint egymás ellen küzdve minden városnak, minden vidéknek emelkedni.”

Elérkezett már az ideje nyíltan megmondanunk, hogy mi volt a székhely-vitának subjectív természetű és viszont objectív keletkezési oka s alapja. Egyik amaz elkeseredés, mely annak idején az alispán személyes testőrségének a losoncziai irányában többszörösen tanúsított kicsinylő s stílymáló magaviseléséből eredt. A nyomatékosabb, a valóságos ok pedig a felvidék életbevágó érdekeinek rendszerint hátrahelyezésében és mellőzésében rejlett.

Bevalljuk most még azt is, hogy midőn leghevesebben dőlt is a székhely-harcz, legtöbbször már akkor sem birtunk a sikerben; mert tudatára jutottunk annak, hogy oly anyagi áldásokkal járna az végtére is, a mit e megye súlyos következmények nélkül el nem vihetne s így a sanktiót ahhoz az állam kormányától soha kieszközölni nem lehetne.

No féljen tehát többé senki a székhely-kérdéstől. Nem fog az egy emberöltő alatt, sőt azután sem sirjából újra föltámadni.

Ezerint nemis az „áldatlan” harc reminiscenciája birta rá Losonczot és vidékét, hogy oly nagy egyhangúsággal formál frontot a jelenlegi alispán ellen; de sőt az sem, hogy az ő hivatalos működése alatt Losoncz és a felvidék törekvése kellő támogatásban nem részesült, még oly speciális kérdésekben sem, melyek a megye alsó vidékeinek érdekeivel ellentétben nem is állottak a azoknak egy árva állérébe sem kerültek volna. Azt a keserű érzést is szívesen elfojtanók mi magunkban — mert honnagyon szoktatva a társához és lemondáshoz, — hogy a monumentális városunkat, ez egyik bűnbak-ségünk felavatásánál általánosan érzett örömtől közepett, vendégüzerező meghívásunk visszataszított.

Ezek mind inkább csak alárendelt mellékes körülmények az igazi ok mellett. Minket mindnyájunkat megyei és országos magamból elvi szempontok vezérlelnek pártállásunkban. Azt a kérdést intéstük ugyanis magunkhoz, hogy lehetne-e továbbra megünkben béke, megelégedés, nyugalom és átvös működés oly első tisztviselő vezetés alatt, akivel ellentétben állanak országos képviselőink, ide számítva Pulasky Agostont is (az egyetlen báró Andreánszky kivételével), továbbá oly kitűnő haradiak, a megyei elite intelligenciának oly kipróbált férfai, mint Szontagh Pál, gróf Degenfeld Lajos, Lasztky

fel a grófi koronával. De most már késő! Mit tegyen? Érezte, hogy ő is szereti Darvas, ki most már nem az övé, s e tudat fájdalommal töltte el megtört lelkét. Bárcsak megváltoztathatta volna a sorsnak e különös játékát!

Mig a grófnét e kínos gondolatok gyötörték, a társalgás meglehetősen vontatottan folyt. Hiaz' ő maga, ki máskor egész társaságot tudott gyermekes bohóságaival mulattatni, most szótlanul, mozdulatlanul ült a gyönyörű pázsiton; szép arcán a legnagyobb izgalom nyomai látszottak. Barátnői, kik még voltak szokva Dalma vig csövegéséhez, kérdézősködtek a levertség oka felől, de ő kitérő választ adva, csupán fejfájásról panaszkodott. Férje atyai hangon kezdé vigasztalni, szeretettel simitva meg neje égő homlokát. Dalma hidegen utasítá el férje reméző kezét, mialatt szeit Dalvas gyönyörű alakján legettete. Önkénytelenül is összehasonlítá őt az öreg gróffal, kiben ő inkább atyját, mint férjét vélte felismerni.

Darvas ezalatt nem vette le szeit a szép fiatal asszonyról, kit most ismét a magdénak gondolt. Saját magát is vádolta: ha akkor kissé erélyesebben bánt volna a még gyermek-asszony-nal, úgy az nem engedett volna oly könnyen a nagyravágás daemon-jának. Átkozta azt a pillanatot, melyben megismerte az öreg grófot, ki elég ravasz volt nejét szépszerével csillogó hálójába koriteni. Mint gyermek az édesség után, úgy vágyódott a szegény Dalma a pompa, fény és ragyogó jólét után. Miltérvő legyen most? ... Provocálja az öreg grófot; megölje őt? Ezzel

csak nehezíti a borzasztó jelent! Azon férfiak közé tartozott, kik a komoly higgadságot többre becsülték a hirtelen elhatározásnál. Tettetett nyugodtsággal vegyült ily ismerősei közé, kiket a mulatság e váratlan fordulatá nagyon lehangolt, kisebb csoportokra oszolvá, a grófné hirtelen rosszullettől suttogtak. Dalma nem tartozott azon életlenyeztelt nők közé, kiket egy kis migraine visszariasztott a mulatók vig zajától, komoly bajának kellett lennie.

Legjobban megijedt az öreg gróf, ki látva neje szokatlanul sápadt arcát, hazatérést ajánlott neki. Dalma, kire Darvas látása egyre fajdalmasabb benyomást gyakorolt, elfogadta férje jó akaratú ajánlatát és búcsúzni kezdett. Darvas, ki alig várta, hogy közelebe juthasson, búcsúzás közben nem állhatván ellent szíve hangos zaklatásának, e szavakat rebegte: „Imádtott Dalmám miért lettél másé? ...

Dalma, szerencse, hogy e szavakat már kocsi-jában fogadja, alig hallható sikolylyal hátrahanyatlott. Férje, ki nem látszott észrevenni e búcsúzás hatását, gyorsan baba hajtattott, hol szeretett neje több hétig fekvő betegségé lett.

Két évvel később, egy szép májusi délután utam a Kálvin-téri református templom előtt vezetett el. A főbejárati határozatlan mennyiségű a vegyes publicum zárta el, mert fényes esküvő volt készülöben.

Nem vagyok ugyan kíváncsi, de azért mégis szerettem volna tudni, kik esküsznek örök hűséget egymásnak, azért a sekrestyén keresztül a templomba igyekeztem jutni.

Ez zsúfolásig meg lévén telve, a násznépbel senkit sem láthaték; az ismerősök megjegyzéseiből igyekeztem megtudni a jegyesek kilétét.

— Az igaz szeretőt meg a kilencz-égő korona sem tudta legyőzni.

Csakhamar e szavak ütötték meg füleimet. Érdekelni kezdett a dolog. Vajjon kik a boldog jegyesek? kérdem egy nyájasabb úri hölgytől.

— Darvas Gábor földbírtokos és X gróf elvált neje, a szép Kárpáthy Dalma.

Lászlófalvi

Erdőgh Angyalka

Ipoly melléki dal.

Megszedül az esti szélről a levél,
Szerelemtől minden szívnek vágya kel.
Csókba megy át a szív édes vágya,
Megtört a szív, ha már nincs ily kincsje.

Nyári éjben halkán szól a kis madár,
Nyári éjben a sok leány csókra vár.
Édes csóktól csöszlik a bánat,
Édes csóktól örömhajnal támad.

Ha kibontja titkos éj a fátyolát,
Hő szíremmel a rózsámhoz megyek át.
A keblemm borul majd a lányka,
S megvalósul lelkem legszűbb álma.

Lady Károly.

Gyula, Szakall Ferenc stb. stb. és a megyének csaknem összes tisztikara, önként és minden rábízás nélkül, mi nem is képzelhető, ezek jellemét véve tekintetbe. Végre megengedhetők volna-e az, hogy a tájnyomólag liberális eszmelő Nógrád vármegyében a klerikális néppárt alispánjelöltje győzedelmeskedjék s esetleg továbbra is az által kormányoztassék, aki az egyháspolitikai törvényeket is csak azért hajlandó az élethe átvinni — amint az első polgári házasság megkötésekor mondott szavai-ból lehet kimagyarzni — mert azok előtt az egyházi főhatóságok is kivétel nélkül bölcs mérséklettel meghajoltak. *A régi liberális.*"

Losonczy hírek.

Losoncz, 1895. nov. 17.

Napok óta két nevezetes egyén érkezik. Híre tartja folytonos élénkségen városunk közönségét. Az egyik Hubay Jenő hegedűművész megérkezése és Rudnay Béla, vármegyénk főispánjának körükbe jövétele. Hogy Hubaynak mai nap este-jén tartandó hangversenye mily nagy közönség előtt menend véghez, arra következtetni hágy azon mohó kapkodás, hogy a belépű jegyek az árusítás első napján mind elkeltek. A főispán fogadtatása pedig mily impozáns lehetett, mindenki elképzei, aki városunk lelkesedő polgárságát ismeri, s aki tekintetbe veszi azon körülményt is, hogy e célból a szerdai közgyűlésen erre nézve a legmessze terjedőbb rendelkezés megtörtént. Ez intézkedés folytán történt az, hogy polgármesterünk Kriván-Gyetva állomásig ment a magas vendég elé, hogy csüörtörök délután 1 és fél órakor Rutika felől érkező vonatnál megszámlálhatatlan sokaság üdvözlő riadala várt, hogy míg a főispán vidékünk legszébb fogata szállította a város új szállóba, az alatt a fogatot egész sora kísérte. A meg-szállás után azonnal az üdvözlő küldöttségek tisztelgése vette kezdetét.

Az üdvözlések sorát a város képviselő testülete nyitotta meg, a melynek élén polgármesterünk szokott találkozásával beszélt, kiemelve, hogy városunk ismervé nemzeti hívatását, igyekszik nemcsak vidékre szóló feladatát töle telhetőleg teljesíteni; de kíván a megye részéről iránta táplált igényeknek megfelelni; midőn ajánlja magas figyelmébe, felhívja, hogy érezze magát körünkben jól, mert hisz elvárhatja, hogy habár megyénkben mind-ig állott szívesen lesz látva, de a mi szíve-reményünk nem lehet tölszárnyalva. Ez üdvözlésre a főispán ó méltósága azt válaszolta, hogy hírebből már ismeri Losonczot, annak multját, kiváló fontosságát, épen azért sietett első sorban ide, hogy tapasztalatlanságát láthassa magát a várost s annak polgárságát. S megköszönve a szíves fogadtatást, igérte annak viszonosítását minden jogos igény leendő teljesítése által.

A városi képviselők után a r. k. egyház tisztelgése következett, a melynek dr. Valichora plebános adott kifejezést. Ennek a jelen hely-zetből merített tanácsot válaszolt, őszintén el-szmondja, hogy a r. k. egyház papája ez idő szerint hűbére hájja a kormányt, az ország elleni agitációt. O — ugy mond — szintén katolikus, az egyháznak igaz híve, s mint ilyen tanácsotja, hogy óvakodjanak elveszíteni az egy-ház intelligenciájának eddigi támogatását; mert különben olyan helyzetbe jöhetnek, hogy el-vonattik azt a befolyást, a mely őket számarány-lag és vagyonilag méltán megillette.

Ez után a református egyház részéről Illye-salvi Vitéz Lajos lelkész, az ev. egyház részé-ről Margócsy József lelkész, az izraelita hitközség részéről dr. Spira Salamon rabbi üd-vözölt; a kik mindenikének a főispán igen szépen válaszolt. A testületek körül kiemelen-dőnek tartom a losonczyi szolgabírói eljárás tisztelgő küldöttségének adott válaszát. A Csonka szolgabíró élén annak tisztikara, a jegyzők s valamennyi községi bíró volt jelen. A tisztelőknek elmondta, mint viselik a nép ja-vára hivatalkait szeretettel, hűséggel, teljes jóindulattal s a nép pedig mikép viszonyozza a nehéz tisztókat hűn teljesítő hivatalnokok fá-radtságos munkáját. Az egész közönséget igen megalotta a főispán azon életbevágó, tanu-lásigteljes beszéde. Igen jó volt a gymnasiumi taná-rokhoz intézett, nem annyira válasz, mint in-kább rendre oktató beszéd; mely inkább az

igazgatónak szólt, aki egyszerűen csak azt mon-dta: van szerencsém bemutatni a tanári kart. Hat bizony ezeket ki tanította, mit várt volna és mit vár a haza nevében tőlük; mi irányban nevel-jék az ifjúságot stb.

A tisztelgések 3 órakor értek véget, a mikor azután az ebéd következett, mely 5 óráig tar-tott, fűszerezve szebbnél szebb toasztokkal.

Esti 5 órától egyes helybeli családokat tisztelt meg ó miga magas látogatásával.

Esti 7 órától zenecstély tartott tisztelgeté-re a katonai tisztikar tábori zenéje mellett. Ez alkalommal a tisztikarral is váltott szívelyes szavakat.

Pénteki nap délelőtti a vidéken tett látoga-tásokat Gácson gróf Wenckheim- és P.-Szalot-nán gr. Cebrían-családoknál. Két órakor szin-tén közebb volt adva, a mely után P.-Laziba ment Beniczky Árpád orsz. képv. látogatására. Esti 6 és fél órakor S.-Tarján felé vette út-ját, mely várost szintén megismerni óhajtotta.

Ez ünnepély alkalomával vidékünk számos no-tabilitása volt jelen. Itt voltak a többek között Kohinkák, kiket más alkalommal ígért meg-látogatni. Voltunk szerencsések tisztelhetni volt főispánunk gr. Degenfeld Lajos ó méltóságát is, a ki Tarjánba is elkísért.

Tanügy.

A népnevelés ellenőrzése. Wlassics Gyula kultuszminister, a népnevelés, de különösen a magyar nyelv tanítása érdekében a tanfelügyelő-séghez fontos rendeletet intézett. A minister arra bírja fel ebben a rendeletben a tanfelügyelőket, hogy szigorúan ellenőrizzék a tankötelezettség tel-jesítését. E végből szabályzati tervezetet és ellen-őrzési mintát küld a tanfelügyelőknek és arra utasítja őket, hogy tapasztalataik alapján javas-latot terjesszenek a közigazgatási bizottsághoz, a melynek határozatát aztán mutassák be a minis-teriumnak. A tanfelügyelők elsőrendű feladata — ugy mondja a rendelet — hogy a gondozásukra bízott iskolákban a jó tanítást, példaadás, lelki-ismeretes utánnézés által biztosítsák. Az állam nyelvének, a magyar nyelvnek tanításáról szóló 1879. évi XVIII. t.-cz. rendelkezései sincsenek kellő mértékben érvényesítve. Az 1893-4. év-ben a 7200 nem magyar tannyelvű népiskola kö-rül 2199-ben a magyar nyelv siker nélkül, vagy éppe nem tanítottatt. A tanfelügyelőknek nem-csak hivatalos, de hazafias kötelességük, hogy e valóban törhetetlen állapotot segítsenek. Ha a tanítóban van a hiba, amennyiben nem bírja ok-tató képességgel a magyar nyelvet, az 1893. évi XXVI. és 1891. évi XLIII. t.-cz. módot nyujta-nak kedvezőbb viszonyok előállítására: — ha egyik körülményekben keresendő a baj forrása, a tanfelügyelőség ne mulassza el azt a minis-ter tudomására hozni. Ugyeljen arra a tanfelügyelő-ség, hogy az iskolafentartók kiegészítették-e a há-romszáz forint törvényes minimumra a tanítók fizetését. A minister különös figyelmébe ajánlja a tanfelügyelőknek a kisdórásról szóló 1891. évi törvény végrehajtását. Végül az iskolalátogatás nagy fontosságára utal, s felszólítja a tanfelügye-lőket, hogy évenként legalább egyszer látogassák meg a rájuk bízott iskolákat. Jól tudja, hogy ez a mai viszonyaink között a leg-több tankerületben szinte lehetetlen; ráta lesz, hogy a mennyire az állam pénzügyi helyzete megengedi, a tanfelügye-lői személyzet szaporítása s az utiköltségek eme-lése által e törvényes kötelesség teljesítését min-denütt lehetővé tegye. De már most elengedhet-lenül megköveteli a tanfelügyelőtől, hogy vagy önmaga, vagy helyettese látogasson meg évenként annyi iskolát, a mennyi a rendelkezésükre álló uti átalányból kitélik.

Párhuzamos osztály. A bgyarmati polgári iskola első fu-osztályában annyira megsaporodott a tanulók száma, hogy a nm. vallás- és közokta-lásügyi ministerium 57657. számú s nov. 6-án kelt rendeletével párhuzamos osztályt állítottat-fel, mely a mostani tanévek által lesz ellátandó.

A méh és világa.

Írta: Sötér Kálmán, a természetudományi társulat rendes és az orvóly-rúzi méhészet-egylet tisztelbeli tagja.

Amateur tudós nagybecsű művének első kö-tete fekszik előttünk. Hatalmas, alapvető munka. Évtizedek tanulmányait, megfigyeléseit, tapasz-talatait fűzte szerves egészszé tudós szerzője.

A mit a méhek világában görcső mellett, a napról-napra való, ugyazólván együttlés útján megláthat a hivatott szem, azt mind benne találjuk. Nagy ügyszertel, hosszú évek fáradságos munkája volt szükséges hozzá, hogy Sötér Kálmán ez első, kimerítő méhészeti szak-munkát megírja. 8 nagy vállalkozás volt az erdélyrészi méhészet-egyesületől e háromkötetes díszesen kiállított, számos illusztrációjú mun-kának könyvpiazzra bocsátása; az előttünk fekvő kötet az elméleti részt foglalja magában. Megtaláljuk benne mindazt, a mit Berlepsch, Dzierzón, Vogel s a méhészirodalom megannyi kiváló munkása e tárgyban szóvá tett. S mindez kritikai megjegyzésekkel, levont következtetésekkel tetézve, ugy, hogy nemcsak a méhészi-rodalom legkiválóbb munkája e nagy mű, hanem a gyakorlati méhészek számára is meg-becsülhetlen anyag.

A magyar méhészirodalom szegény és avultaa. S így, a ki nem sajátított el idegen nyelveket, annak e gyönyörű tudományhoz hozzáférhetel-len. A méhészirodalom megújult Sötér mun-kájával minden érdeklődő számára. Mi örömmel üdvözljük Sötér művét, mert a magyar tudományos irodalom a mai viszonyok közt csak úgy erősödhetik meg, ha az amatőr-tudósok, kik lelkük hevével, ambíciójuk, mun-kásságuk egészével csüngnek a tárgyon s adat-morzsat morzshoz hordva, hosszú idők munkásságát alapos műben bocsátják a köz-gyümölcsöző tőkejeként világgá.)*

Hírek és különfélek.

Forinyák Gyula lovassági tábornok, József kir. főherczeg honvéd főparancsnok adálutása, nov. 11-én városunkban időzött; a helybeli honv. társulaj póttartalékosait és ujonczait megemléltte, kikép-zés tekintetében a helyzet színvonalán állókna-találván, 12-én szemléjét folytatandó, Beszterce-bányára utazott.

Baintner Ottó, vármegyei pénztárnok végle-gesen lemondott b.-gyarmati népbanki igazgatói állásáról.

Hymen. Horváth Erzsébet k.-a. Horváth László megyei számvérő és neje az Fajnor Lujza öröklőgy kedves leányával tegnap köztől örök frigyét íf. Richter Ferencz, m. kir. földmívelésügyi minis-teri támsztisz. A polgári házasságkötés d.-e. 10 órakor ment végbe a Balassagyarmat-kerületi anyakönyvezetője Reményi Károly előtt; tanúk voltak Fajnor Sándor árkassági ölnök és Beniczky Árpád országgyűlési képviselő. A polgári egybe-kötést nyomban követte a helybeli ág. hitv. evan-gelikus egyházban a püspök-lelkész áldása. Ré-szünkről is zavartalan, tartós boldogságot kívánunk az új párnak.

Athelyezés. Medreczy József b.-gyarmati, Mihalik János polgári kir. törvényszéki inrokok a bpesti kir. törvényszékhez, Laszly Pál járásbí-rósági joggyakornok a losonczyi járásbíróshoz helyezettettek át.

Névváltoztatás. Rosenfeld Sándor Mucsiny községében állomásozó m. kir. pénzügyőr vezeték-nevét belügyminis-terei engedélyjével „Horrái“-ra változtatta át.

Lapunk mult számában közölt hírnk, hogy Fay Albert szolgabíró Betságra, Rákóczy István szolgabíró Sálgo-Tarjánba és Plichta Kornél szol-gabíró Balassa-Gyarmatra lennének kölcsönösen áthelyezve, a valósággal ellenkezik és tudósítónk azt a közszajonforgó beszédből merítette.

Matiné. A budapesti V. ker. áll. főreál-iskola „Irodalmi Iskolája“ igen ügyesen össze-

*) Örömmel vetták át e könyvismerttetést egyik fő-városi lapból, meggyesvethetik azonban, hogy Sötér Kálmánnak: „A méh és világa“ című monumentális művéről e lapokban, meg megjelensé előtt, már ismerte-tettünk említést, midőn alkalomunk volt bete-kíteni a méh; és mert a szerző, ki olykor-olykor la-punkat is felkereste jeles cikkekkel, előttünk nem idegen, de tudományánál fogva nagybecsűt férfiú. Meg kell továbbá jeyeznünk, hogy a fenti ismertetés-ben tévesnek tartjuk azt a kitétel, mintha Sötér Kálmán amatőr-tudós volna; oly értelemben igenis, hogy nem szébbel, nem ex professo-tudós; elfogadjuk az epithetont, ép ugy, miként Madách Imre, az „Ember Tragédiája“-nak halhatatlan költője is amatőr volt és mégis, midőn napvilágot látott korzikos műve, azon-nal és később megajolt előtte az egész irod.-világ; így bírtok hisszük, hogy mihejt Sötér Kálmán művé-nek második kötete is megjelen, tagjai sorába méltan-dja őt a Magyar Tudományos Akadémia is; mert a méheknek íly világra szóló monográfiáját s ily szé-pen, Sötér Kálmán előtt még nem írta meg semmiféle nemzet írá.

Referens.

állított műsorból álló Matinéet rendez ma d.-e. 10 órákor az intézet Markó-utcai dísztermében. Az „Irodalmi Iskolának” új, első Gráber József István VIII-ik oszt. tanuló, ki a Matinéen „Lángok között” című, egy arannyal pályadíjazott novelláját olvassa fel és azonkívül egy költeményt is szaval. Örömrökre szolgál, hogy éppen városunk ifjú szülöttjét érte a kitüntetés, hogy oly tömegesen látogatott főiskolában őt választották meg elnöknek. Érdekesnek tartjuk felemlíteni, hogy ugyancsak Gráber József Istvántól közölt nemrég a „Pesti Hírlap” hosszú részletet Ibsen „Kis Eyolf” című színmű fordításából, melynek sikerült mellett éppen az bizonyít, hogy a „Pesti Hírlap” közölte. Csak előre fiatal barátunk! Per aspera ad astra!

Első polgári házasság Szirákban. Október 31-én kötötték Szirákban az első polgári házasság. A véglegény volt Laukó János, a menyasszony pedig Farók Mária, mindketten jómódú szirákai gazdák gyermekei. A polgári szertartás az állami anyakönyvvezető hivatalos helyiségében a kellemben, esős idő dacára nagy számú és válogatott közönség jelenlétében folyt le. A többiek között ott volt gróf Degenfeld Lajos úr is, az egyházpolitikai törvények kiváló előhazozója. Kuzmányi György, m. kir. anyakönyvvezető igen szép, hazafias szellemű áthatott beszédje s azon figyelemtelő szavai után, hogy most még válasszák kötelezettségüknek is eleget tessenek, az ifjú pár az egész násznépkel egyházi áldás végett a helybeli evangélikus templomba vonult.

A kun-félegyházi főgymnasiumnak építését már a jövő tavasszal kezdik meg. Örömmel értesülünk, hogy a főgymnasium építője Kobelly Aladár városunk egyik jó törekvésű fia lett, aki az építést 106,500 forintért vállalta el.

Új házak adómentessége. Többször említettük már, hogy országoszerűtől élelme viszhangra talált vármegyénknek Balassagyarmat képviselőtestülete kezdeményezésére felkarolt abbéli mőtője, hogy a törvényhatósági székhelyeken s nagyobb vidéki városok- és községekben épülő új házak adómentessége 10 évről 15 évre emeltesse fel. Nógrád vármegyének a kormány és az országgyűléshez ez irányban intézett felkerjesztését mintegy 20 más törvényhatóság szintén magáévá tette jelölő annak, hogy e kívánságom közönségségletet fejez ki. Az országgyűlés képviselőházaának kérvényi bizottsága f. november hó 8-án tartott ülésében foglalkozott ez ügygel, s maga br. Bánffy miniszterelnök a bizottsági tagok általános helyeslése mellett kijelentette, hogy a kormány át van hatva annak tudatától, mennyire fontos, állami szempontból is, a vidéki városok fejlődésének felkarolása, s hogy a feliratokban foglalt kérréssel már foglalkozott is a kormány; hozzáfűzött tehát a bizottság abbéli határozatához, hogy a törvényhatósági felterjesztések pártólól adassanak ki a pénzügyminiszternek. Remélhető tehát, hogy a novellaris törvényjavaslat erre nézve a pénzügyminiszter által rövid idő alatt be fog adni, a t. Ház pedig, valamint a főrendek is vita nélkül elfogadják eme igazán országos szükségleten segítő-hivatott javaslatot. Mindazáltal ezuttal is kérjük vármegyénk tisztelt képviselőit, valamint mindazokat a t. képviselő urakat, kik vármegyénkkel együtt éreznek; ne sajnálják a fáradságot a kérvények tárgyalásakor kifejezést adni annak, hogy ha valamely ügyre, ugy erre illik igazán a közmondás: „bis dat qui cito dat!” igazi állami érdek, hogy már e tél folyamán törvényre válják a várvárt javaslat, hogy ilykép a millennáris évben a vidéki városokban is nagyobb lendületet nyerjen az építkezési kedv; s legyen minél több munkája, keresete az iparosnak és a napszámos népnek; minek k'vetkezőse lesz, hogy nem fogják Budapestet elárasztani szükségletlenül proletár tömeget, — nem fognak itt okozni socialis bajokat; de otthon, vagy otthonuk vidékén fognak dolgozni, családjaikat fenntartani s mint fogyasztók (stb.) a kincstárnak közvetve és közvetlenül is jóval többet adni, mint eddig. (Éppen megirtuk e sorokat, midőn olvassuk a lapokban, hogy a kérdősees törvényjavaslat nemcsak a képviselőház asztalán lesz!)

A millennáris iskolák. Ama számos alkotás között, melylyel ez ország ezredéves fennállását emlékeztetéssé kívánja tenni, aligha lesz maradandóbb, nemzeti szempontból határozabb alkotás, mint az a négyszáz állami elemi iskola, melyet az országgyűlés által már megszavazva, részben már ez évben, de teljes számban 1890-ban felállít közoktatásügyi kormá-

nyunk. Százötvenhat ily iskola ugyanis már ez év folyamán tényleg meg lett nyitva, a kétszáznegyvennégy pedig a jövő iskolai évre állítatik fel és kezdi meg majd áldásos működését. Mint értesülünk, a mi Nógrád vármegyénkben ily állami új iskolát nyer Malnapataka, Pálfalva, *) és Szirák; jó helyen lesz itt mindenütt; de elkelne még egynehány veszélyeztetett ponton, és mi bizalommal kérjük ügybuzgó kirtanfelügyelőnket, hogy amennyiben lehetséges, még nehány iskolát szerezzen nekünk abból a hátralévő kétszáznegyvennégyből!

Végzetes baleset. Szivrázó eset történt november 8-án Balassagyarmaton Juhász András földműves gazda házában; a szorgos anya esztende bevitte az eléggé nem világított szobába a forró levest, s a földön ülő ugyancsak Andris nevű négy éves fiacskájába megbotolva a levest-fuák egész tartalma a fiucskára ömlött, miáltal az oly égési sebeket szenvedett, hogy rögtön alkalmazott orvosi segély daczára 24 óra alatt kimúlt, a szülők örökös szivfájdalmára.

Az időjárás e héten is felettébb enyhe volt és verőfényes, szerdán ugyan esztendő délnyugati szél permetező esőt hozott; de a hét további napjai beillettek volna szeptember havának is.

Fizetéseképtelenség. A b.-gyarmati királyi törvényszék Kondor József b.-gyarmati lakos ellen elrendelte a csödt. Kinos hatást gyakorolt ez az eset város- és vidékéserte, annyival inkább, mert Kondornak szép családi összeköttetése van a B.-Gyarmaton. A bankok nem igen fognak károsodni, egyeseket azonban súlyosan érint a vagyonbuktás, ami könnyelmű spekulációkból keletkezett. A passzívák 130 ezer frtra, az aktívák 70 ezer frtra tehetők. Csödbiztos: Köröm László; tömeggyonulok: Dr. Domán Zsigmond b.-gyarmati ügyvéd. Kondor József mint értesülünk családjával eltávozott B.-Gyarmatról s Bécsbe tette át lakását, hol hivatali állást szerzett magának.

Automatikus postatakarékpénztári bélyeg. A kisebb összegek megtakarítására alkotott bélyegjegyek és bélyegkártyák, a postatakarékpénztári forgalomban igen nehézkes takarékszámként bizonyultak. A kártyák eladására alig akarnak a tösdet tulajdonosok vállalkozni, mivel a haszon minimális, a vele való hajlódás pedig mégis nagy, az ellenőrzés sokszor alig vihető keresztül és a bélyegjegyek egyszeri használat után tönkremennek, mivel a kártyákról, amelyekre felragasztattak, nehezen távolíthatók el. Egy stegiltiz takarékpénztár azonban igen ügyes módját eszelte ki annak, hogy miként lehetne minde mehátrányokat egy előnyösebb rendszerrel megszüntetni. A szabaddalmazott terv a következő: A kártya két összeragasztott lapból áll, amelyek közé a bélyeget egyszerűen becsuszátjuk, de fel nem ragasztjuk. A kártya és a bélyeg folyószámra van, úgy hogy az ellenőrzés önmagától végezteszik. A postatakarékpénztárnál egyszerűen kivesszik a bélyeget és az illető betevő javára írják, a kártyát pedig ismét visszadják. A betevő tehát egy kártyát számtalanszor használhat, a posta pedig az átvett bélyegeket ismét akadály nélkül adhatja tovább. Ez eljárással nyer a betevő és nyer az intézményt kezelő állam is. A feltalálók most tárgyalnak a német kormánnyal, amely a tervezetet, minden valószínűség szerint, magáévá teszi.

*** Köhögés, rekedtség és elnyálkásodásnál,** a torok- és légzési szerrek minden zavarainál, melegen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe Egger kitűnő hatása mellpasztillát. Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban minden gyógyszerárban és nevesebb gyógyszerüzletben. Fő- és stétküldési raktár: **Egger A. és fia** Nádor-gyógyszertára Budapest, Váci körút 17. 268 3—30.

Fogorvosi rendelés B.-Gyarmaton. Med. dr. **Stein Armin** orvos-sebész-tudor a Kössuth-utczában lévő lakásán ezentúl fogbetegek részére is rendel. Foghuzás kívánatra előzetes érzéstelenítés mellett. Fogtűmés (cement-, amalgam-, arany plomba) a foggyógyászat jelenlegi tudományos nivóján, a modern fogtechnika eszközeivel. Mindennemű fogbetegek.

Gyászrovat.

Dr. Rácz Imre ipolyági ügyvéd, kinek az elméje még az év elején elborult, az angyalföldi

*) Itt a hatáknál a világ minden tájáról egybegyűlemlött idegen elemek, családok gyermekei hazafias nevelésben fog, mint hiszárók, jó szolgálatot tenni.

téboldyában nov. hó 8-án elhalálozott. Hatt tete-meit Ipolyágra hozták, s ott a hó 10-én nagy részvét mellett temették el a családi sírboltba. Halálát neje Hederváry Gizella urhölgyön kívül 3 gyermeke és Hederváry Antal apósa gyászolja. Örök világosság fényeskedjék neki!

Ezer év!*)

Rövid kor az idő soha meg nem pihenő folyamában és mégis mily óriási időszak egy nemzet fejlődéstörténetében! Ezer év viharzói el azóta, hogy a nemes magyar nép elhagyván ősi hazáját, Árpád a honalapító vezérlete alatt állt e az erdő, bérce, nap sugaras ország határait a millió szívek ujjongának most a roppant jelentőségű évfördülő felé. Mert ime, nemzetek és népek születtek és haltak el ez ezer esztendő alatt! A mult idők ölében sok nemzet tragikus sorsa van eltemetve; forradalmak és testvérháborúk dúltak az egyes népek között s nem egy törzs bukott le a fényes magaslatról, a melyen állott.

A korzások romjain új korzások támadtak, a népek sirján új népek keletkeztek, de Magyarország erősen állott e harcok és viharok közepette. Élelfájának gyökerei mélyek és erősek valának, mint a nemzet lelke. Igaz, hogy a mióta Árpád e szép hazát elfoglalta, mindig külső harcok és belső villongások tépték a nemzet szívet; török-tatár pusztította, testvér-harcok rázkódtatták meg az országot, de a magyar nép szent törekvéssel óvta meg nemzeti jellegét, a honszeretet- és nagyjainak kultuszát, ősi tradícióit és nagygyá lett külső és belső ellenségei daczára.

E folytonos harcok sok ideig akadályozták meg a kultura fejlődését. Hosszu századokon át ugaron hevert a nemzet sok nemes tehetsége. Ipára, kereskedelmre, művészetre és irodalomra messze elmaradt a többi európai kultúrák mögött. De mindezt pótolta az utolsó évtizedekben. A nemzeti újjászületés nagy korszaka óta óriási leptekekkel haladt a kultura eszménye felé s ma már dicsőségesen uralkodik. Ferencz József király ideje alatt büszkén, méltósággal a többi nemzettel. Ugy szólván egy ugrással érte el azt, a mit más nemzet csak százados fejlődéssel érhet el. És minden évtized újabb diadalt jelent a nemzet életében.

E diszmű kiadója tíz esztendőig volt távol Magyarországtól; ezáltal bejárta az ő és új világ minden nevezetes országait és városait, látta a modern nagy kultúrnemzetek roppant fejlődését és ime, mire visszatért tíz esztendő után, mily örömteljes meglepetés várt rá.

Ott látta a nemzetet azon a magaslaton, a melyen a többi nagy nemzet állt; látta, hogy a nemzetet saját benső ereje, nemzeti egyénisége és temperamentuma emelték és tették képessé arra, hogy lépést tartson a többi kultúrnemzetekkel. Kereskedelme, ipar, irodalma, művészete mind egyenrangú a többivel. A főváros pompás fővirágzása, építkezése és mindaz, a mi egy országot nagygyá, boldoggá és gazdaggá tesz, föltalálható ez országban.

Ez birta rá e sorok íróját, hogy e diszalbumot kiadja a milleniumi kiállítás alkalmára, a mikor itt a nemzet ki fogja tártni mindazt, a mit produkálni tudott. Kiadta e diszművet a magyar kormány, a magyar kir. államvasutak és a kiállítás igazgatóságának támogatásával és közreműködésével, hogy miután a nyelv szegény s a fejlődés e nagyságot leírni, képeken mulassa meg a külföldiek, hogy mire képes egy nemzet rövid évtizedek alatt.

Hadd jöjjön ide a francia, az angol, az olasz, a német és valamennyi, a ki saját nemzetének a nagyságára büszke, és bámulja meg a kiállítás csodáit s a nemzet nagy életrevalóságát.

Laurenci Gyal.

A nemzeti színház pályázathirdetése.

A nemzeti színház igazgatósága a következő pályázati hirdetést tette közzé: „Pozsolt Kálmán, a „Fővárosi Lapok” felelős szerkesztője a nemzeti színház igazgatóságának egyezer koronát ajánlott föl azon célból, hogy ez összeget a jelenkori magyar társadalmi életből vett színműre drámai pályázattal töltsék ki. A pályázat feltételei a következők: 1. Az 1000 korona jutalom csak annak a műnek ítéltető oda és adható ki, a melyt a

*) Az „Ezeréves Magyarország és a milleniumi kiállítás” című diszmű előszava. Megjelenik kötetenként 12 füzetben á 40 kr.

bizottság többsége érdemesnek vél arra, hogy a nemzeti színházban előadások és a mely színpadi sikert nyer. Ha előadásra érdemes mű nem találunk, a pályadíj nem adatik ki, hanem újabb pályázat fog birtokosulni. Pályázat minden olyan körképű egész estés betöltött színmű, melynek tárgya a jelenkori magyar társadalmi életből van merítve. 3. A beküldés határideje f. évi november hó 30-ikáig. Az eredményt a bizottság legkésőbb 1896. évi február hó 1-én fogja kihirdetni. 4. A pályaveres más — színi hozatár — a nemzeti színház által az eredeti darabok szerzőinek írásai szókott rendszerű és az előadásokhoz is részese. 5. Egyébként a pályanyertes mű a szerző tulajdona marad, de a nemzeti színház megelégedéssel sehol másutt színi nem hozható. A darab kinyomtatási joga a „Fővárosi Lapok“-at, illetve az Athenaeum nyomdai és az Irodalmi és Nyomtatási Társaságot illeti. 6. A pályaművek idegen kézzel, tisztán és olvashatóan írva, lapoztatva és bekötve a nemzeti színház igazgatóságához küldendők; a szerző nevét; polgári állását és lakóhelyét rejtő pecsétet levélen ugyanaz a jelleg álljon, mint a pályamű bomlokán. Aláírás alatt pályázónak a jutalom nem adatik ki. A pecsétet levélen netalan folyozott kiadások, föltétlen nem vétetnek figyelembe. Kéziratok nem adóznak vissza. A nemzeti színház igazgatósága. Barátságos és meleg tisztelettel nagyon széleskörű és kedves megköszönés egy jó könyvvel vagy egy tartalmas lap olvasásával foglalkozni és azért minden nő és férfiak, ifjú és öreg egyének ajánljuk, hogy rendelje meg a „Képes Csallád Lapok“ című aspirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapot. E lap nagy elterjedését egy Magyarországon, mint külföldön is a jó és szórakoztató regények, elbeszélések, humorosok, rajzok és költemények segítették elő. Alig van város vagy falu, hol a „Képes Csallád Lapok“ szívesen látott, sőt várvárat vendég nem volna. A „Képes Csallád Lapok“ előfizetési ára egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr. Az előfizetést a hónap bármelyik napjától elküldhetők. Mutatványszámkokkal szívesen szolgál a kiadóhivatal V. ker. Budapest, Vadsz-utca 14. szám II. emelet. Sajtó házában.

Gazdaszat.

(Szőlőhegy-község.)

A bor- és gyümölcstermelés fokozottabb előmozdítása végett az 1894. évi XII. t.-cz. 62. §-ának b) pontja elrendeli, hogy minden városban vagy községben a szőlőbirtokosok „Szőlőhegy-község“ nevezet alatt hivatalos testületté alakuljanak azon célból, hogy a szőlő- és gyümölcstermelés előmozdítására irányuló törekvés felől nyert rendelet, vagy az egyet kebelében hozott határozat közös erővel, együttesen, egyöntetű módon hajtsák végre.

Köztudomású dolog, hogy a szőlő- és gyümölcstermelés terén csaközött munkák oly természetűek, melyek a teljes siker érdekében az összes birtokosok együttes munkáját igénylik, még pedig ugyan egy időben. Például a peronospora (szőlő-pénész) elleni fellekendezés az egymással megyes szőlőtelepeken csak úgy jár sikerrel, ha minden gazda ugyanegy időben permetez, mivel egy-egy nem permetezett tábla képes az egész szomszedságot megfertőztetni. Hasonló eljárás követel például a filloxera-irtás, a szűret, a borkészítés, a hernyósítás stb.

A szőlőhegy-község minden tagja nemcsak az ily nagyobb szabású munkákat, de a legkisebbeket is köteles az előre megállapított módon és időben végezni és aki a közös megállapodások ellen vét, az szigorú büntetésben részesül.

A szőlőhegy-község közösen alapítja meg azt, hogy milyen fajú szőlőket műveljen az egyes birtokos, honnét szerezzék be a vesszőket, mennyit és milyen időközökben. Miféle gyümölcsöt termeljen, honnét szerezzék be a fákát, hogyan kezelje a szőlőt, a bort, a gyümölcsöt stb. A szőlőhegy-község nyilvántartja kinek mennyi előadásra kerülő bora vagy gyümölcse van, azoknak verőt vagy piacot szerez, mit annál könnyebben tehet, mivel az előadásra kerülő termények tulajdonát ismervé, azokért egyetemleges szavatosságot vállalhat.

Látjuk ezekből, hogy különösen szőlő- és gyümölcstermelő vidékeken a szőlőhegy-községek alakítása valóságos áldás lesz, mivel az egyes termelőt nemcsak ellátja a szükséges rakészert utasításokkal, de egyezsármind ellenőrszi azt, hogy ezen utasítások a legzigoribban végre is legyenek hajtva.

A törvény azonban nemcsak ott tervezte a szőlőhegy-községek megalakítását, hol a bér- és gyümölcstermelés főkereseti ágát képez, de ott is, hol a lakosság ez ideig a szőlő- és gyümölcstermeléssel csak másod- vagy harmadsorban foglalkozott, remélvén, hogy tömörülés által ezen közgazdasági hasznos és nagy jövőjű foglalkozásnak újabb lendületet és felvirágzást ad.

A szőlőhegy-községek vármegyénkben tudunkkal még mindezekig nem léteznek, pedig szőlővidékeink okvetlen követelménye az, hogy ez az intézmény vármegyénkbe behozassék és terjesztessék.

Más vármegyékben az a gyakorlat, hogy a földmívelésügyi miniszterhez folyamodnak kiküldöttért, aki aztán a szőlőhegy-községeket megalakítja.

Felhívjuk erre a nógrádvármegyei gazdasági egyesület figyelmét, a reméljük, hogy eddigi lethargiájából felocsúdra, valamint ebben az ügyben is lendíteni szíves leendő.

Felhívás a hazai gyümölcstermelő gazdatársakhoz.

Az utóbbi években, midőn a külföldi figyelmé gyümölcstermékünk felé mind fokozottabb mérvben irányult, tapasztaltuk, hogy az élénk kereslet dacára az értékesítés körül nehézségek merültek fel. Nem voltak ugyanis tájékozva a venni akarók, hogy bizonyos gyümölcsöt, mely vidéken és kitől szereshetnek be. Ez irányban az országos magyar gazdasági egyesület egy házagpótló munka kiadását vette tervbe, mely munka egyfelől ismertetni fogja, hogy bizonyos gyümölcsnek (alma, körte, barack stb.) egyes fajtái mely vidéken termeltetnek főképpen, másfelől a hazai gyümölcstermelők név- és lakjegyzékét s a telepüket ismertető adatokat tartalmazza.

Hogy ez a munka minél teljesebb legyen, felkéri az országos magyar gazdasági egyesület a gyümölcstermeléssel foglalkozó gazdatársakat, miszerint az alábbi adatokat saját érdekükben is tudomására hozni szíveskedjenek.

1. Hány kat. hold a gyümölcstelepe, vagy hány drb fája van?
 2. Évenként mennyi a gyümölcstermelése átlag.
 3. Milyen fajtákat termel az egyes gyümölcs-nemekből.
- Ez adatok az országos magyar gazdasági egyesület titkári hivatalához (Budapest, Köztelek) küldendők.

Nyílt tér.*)

A Nógrádi Lapok és Honti Híradó folyó ér és hó 10. napján megjelent számában foglalt vezércikk kritiká tárgyára teszi a szabadlevő párt azon híreit, akik Scitovszky János alispán újból való megválasztása mellett sorakoztak.

Azokra, a miket a vezércikk reánk vonatkoztat, reflectálni azért nem akarunk; mert azt, hogy helyesen fogjuk-e fel mi politikai pártállásunkkal összekötött feladatunkat a N. L. és H. H. vezércikkírójának bírálatára nem bízuk.

De mert a mi elbírálsunk promisszajaként olyan forrása mutat, a mely jeldöntünk Scitovszky Jánost, nem akarjuk mondani, hogy hámsz, de mindenesetre felette téves megvilágosításában néppártinak tűnteti fel, fölkerjük a tek. szerkesztőseget arra, hogy Scitovszky Jánosnak pártunk végrehajtó bizottságához intézett és itt következő nyilatkozatát, a tiszta igazság érdekében közléstenni szíveskedjék.

„Igen tisztelt végrehajtó Bizottság. „Közjunkt tisztességes foggyverekkel,” mondá az ellenpárt alispánjelölője, s ime mit olvasunk és tapasztalunk!

Egyrészt érvényesítették ellenünkben a hatalom minden eszköze, minden válogatás nélkül s másrészt úgy én, mint a csekély személyem köré csoportosult független elem, párt- és vallás-külömbéssel, úgy a fővárosi, mint a megyebeli sajtóban, a rágalom és gyanúsítás legaljabb fegyverével támadatunk csak azért, mert a vármegyei közélet termébe a terére nem akartuk a pártos érdekek érvényesülését bevenni.

Tudom igen jól, hogy pártom igen tisztelt tagjai nem szorultak arra, mikép őket a vallott meggyőződésüket s annak tisztaságát én vegyem védelmembe, de mert független gondolkodásunk s önérvényesítésünk reputációját nemerem köztöttek; indittatva érzem magamat annak ismételt kijelentésére, hogy politikai pártállásomra nézve ma is úgy, mint mindezekig, a nemzeti pártköz tartozom; a néppártinak soha tagja nem voltam, annak politikai hitvallását házámra s társadalmi egyensúlyunkra nézve káros és veszélyesnek tartom.

Nem fogom én ezen nyílt és minden kétértelműséget kizáró nyilatkozattal ellenfeleim kezéből a rágalomnak legaljabb fegyverét kiragadhatni, mert a ki egyszer a gyanúsítás eszközét választá cselejtéi biztosítására, az már lelévődt az igazság útjáról s eddigi útján fog haladni, míg a

*) Az a rovatban közlöttekért a felelősség a bekl. dotti illeti.

rágalom sarában el nem sülyedt. Mi, kik az igazság útján kívánunk járni, az ő utakon nem találkoztunk.

Fogadja az igen tisztelt végrehajtó bizottság jelen soraimat azon kérelmem kapcsán, mikép szíveskednék a maga részéről is kifejezett adni méltó felháborodásának azon kvalifikálhatlan eljárás felett, melynek a kormánypárti sajtó fellépésében tannai voltak; egyben jogot adván az igen tisztelt végrehajtó bizottságnak, hogy az ellenpárti teleplezés céljából tett kijelentésemet a nyilvánosság útján is közzé tesse.

Fogadja a végrehajtó bizottság öszinte tiszteletem s nagyrabecsölésemet kifejezését.

B.-Gyarmaton, 1895. november 10.

Scitovszky János, s. k.

Teljes tisztelettel:

B.-Gyarmaton, 1895. november 14.

Id. Fáy Albert s. k., Nagy Ióán s. k., Fáy Árpád s. k., Balázs József s. k., Vladár Viktor s. k., Sztranyosky Géza s. k.

Nyilatkozat.*)

A „Honti Lapok“ 42-ik számában Garabonciás aláírással egy levél jelent meg a szerkesztőhöz.

E levélben írója azt írja, hogy az „Ipoly-völgyi Hírlap“ 37-ik számában megjelent tárczának hőse nem edes apám, hanem a hős az 50-es években szerepelt; a helyi viszonyokkal ismerős ember ezt a kibővítépp oly nevetesnek, mint gyávának fogja tartani, miután félreérthetlennül fel lehetett ismerni a hőst és írója mégis fel a felelősségtől, a mi visszavonulást illeti. Minden gentleman tudja, mit tesz az, ha az ember neve alá oda írja a lakcímét is. Ez az úr azonban nem tudja.

En tehát olyan jellemű emberrel, a ki saját vonatkozásait gyáván megtagadja és a névtelenség leple alá buj, tollal a kezében, szóba nem; máskülönben azonban rendelkezésére állók.

Székes-Fehérvárott, 1895. október 25-én.

Engelhardt Dezső,

gyógyszerész, Kossuth-utca 1.

MENETREND

Ervényes 1895. évi október hó 1-től.

V. m.	V. m.	V. m.	Állomások	V. m.	V. m.	V. m.
936	700	200	ind. Budapestról			
545	900	400	„Párk.-Nána érk.	800	1212	748
602	917	417	„Köhd-Gyarmat	744	1153	732
617	932	432	„Kéménd	731	1142	719
629	944	444	„Bény	720	1131	708
641	956	456	érk. Csata	707	1118	695
653	1009	502	ind. Csata	652	1108	685
706	1022	515	„Zalaba	640	1053	633
725	1042	531	„Ipoly-Pásztó	624	1038	617
734	1052	540	„Bél	612	1022	605
751	1109	596	„Szakálos	602	1011	592
806	1124	611	„Visk	543	952	581
840	1151	637	„Ipolság	522	931	510
903	1212	698	„Drégely-Pálánk	456	908	446
915	1224	708	„Ipoly-Vecze	443	850	433
934	1246	727	„Dejtár	437	834	417
958	109	751	érk. B.-Gyarmat ind.	400	810	350
			„Budapestre	100	100	911

Felelős szerkesztő: Vannay Ignác.

2366—95. kbzám.

Hirdetmény.

Nógrádvármegye közigazgatási bizottsága közhírré teszi, hogy a budapesti bankgyesület részvénytársaság kérelmére, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 70949. számú intézkéréssel, Antal Pál Mihály és Antal János csúcsos bugyagi birtokosok ellen, a nógrádvármegyei h. é. vasut kiépítéséhez szükséges földterületeikre nézve az 1881. évi XII. t.-cz. értelmében elrendelt kizárólagos eljárásról kiküldött bizottság tárgyalásnak határidejéül, Húgyag község házába kijelölt összejöveteli helyre f. évi november hó 26-ik napjának reggeli 10 óráját tűzte ki, egyúttal érte-

*) Annak megjegyzésével, hogy a nyilatkozat a nov. 3-iki számból véletlenül kimaradt, — kijelentjük, hogy a rovatban közlöttekért felelősséget nem vállalunk. Szerk.

siti az érdekelt feleket arról is, hogy a kisajátítási tervrajzot és összeírást, a tárgyalást megelőző 15 napon keresztül Húgyag község házában közszemlére kitenni rendelte, s hogy a kiküldött bizottság a kisajátítási terv felett akkor is határoz, ha a tárgyaláshoz az érdekelt felek közül senki sem jelen meg.

B.-Gyarmaton, 1895. november 6.

Rudnay Béla,
főispán, elnök.

276 1—2

2365—95. kbsz.

Hirdetmény.

Nógrádvármegye közigazgatási bizottsága közölni teszi, hogy a budapesti bankgyesület részvénytársaság kérelmére, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 70946. számú intézkedéssel Húgyag község házában közszemlére kitenni rendelte, s hogy a kiküldött bizottság a tárgyaláshoz kiküldött helyi elöljárókkal közszemlére kitenni rendelte, s hogy a tárgyaláshoz az érdekelt felek közül senki sem jelen meg.

B.-Gyarmat, 1895. évi november 6-án.

Rudnay Béla,
főispán, elnök.

277 1—2

2363—95. kbsz.

Hirdetmény.

Nógrádvármegye közigazgatási bizottsága közölni teszi, hogy a budapesti bankgyesület részvénytársaság kérelmére, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 71723. számú intézkedéssel Szabó József becsei birtokos ellen a becsei határban fekvő s a nógrádvármegyei h. é. vasut kiépítéséhez szükséges föld területére nézve az 1881. évi XLII. t.-cz. értelmében elrendelt kisajátítási eljárásról kiküldött bizottság tárgyalásának határidejéről Pécs község házában kiküldött helyi elöljárókkal közszemlére kitenni rendelte, s hogy a tárgyaláshoz az érdekelt felek közül senki sem jelen meg.

Kelt B.-Gyarmaton, 1895. november hó 6-án.

Rudnay Béla,
főispán, elnök.

278 1—2

2364. kbsz.

Hirdetmény.

Nógrádvármegye közigazgatási bizottsága közölni teszi, hogy a budapesti bankgyesület részvénytársaság kérelmére a kereskedelemügyi m.

kir. miniszter ur 70947. számú intézkedéssel Nagy Sándor póstyéni birtokos ellen a nógrádvármegyei helyi érdekt vasut kiépítéséhez szükséges földterületekre nézve az 1881. évi XLII. t.-cz. értelmében elrendelt kisajátítási eljárásról kiküldött bizottság tárgyalásának határidejéről Póstyén község házában kiküldött helyi elöljárókkal közszemlére kitenni rendelte, s hogy a tárgyaláshoz az érdekelt felek közül senki sem jelen meg.

B.-Gyarmat, 1895. november 6-án.

Rudnay Béla
főispán, elnök.

279 1—2

Kereset

Kereset a Fuchs & Co. által kiadott és a Magyar Posta által elosztott kártyákra vonatkozóan. A kártyák a Magyar Posta által kiadott és a Magyar Posta által elosztott kártyákra vonatkozóan. A kártyák a Magyar Posta által kiadott és a Magyar Posta által elosztott kártyákra vonatkozóan.

FUCHS & Co.
Kiadó, Budapest, Károlyi utca 1. sz. alatt.
Alapítási évi 1866.

ALT ADOLF

vaskereskedésében B.-Gyarmaton (Kossuth-utca), mindenkor kaphatók:

gözcseplőgépekhez való consistent elsőrendű Tovot-féle kenőcs, klg. I. o. 48 kr., II. o. 35 kr., III. o. 26 kr., továbbá ezen kenőcshez célszerűen, takarékosági szempontból is alkalmazható legújabb találmányú légnyomásos, az egyes csapágyon könnyen elhelyezhető kenő készülékek (Schmirwasen) darabonként 4. sz. 2 frt 20 kr., 5. sz. 2 frt 80 kr-ért, nemkülönböztetve kátrányfedőlemezpapírok tekercsenként (15 méter) 3. számú 1 forint 60 krajczár, 4. számú 1 frt 80 krajczárjával.

177 7—26

4741—95. sz. Nógrádvármegye b.-gyarmati j. főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Nógrádvármegyei alsó-estergályi körjegyzőségben egy segédjegyzői állás rendszeresítettén, ezen évi 300 frt fizetés és 50 frt lakbérrel járadalmazott állásra pályázatot nyitok. Elhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1886. évi XXII. t.-cz. 74. §. illetve az 1883. I. t.-cz. 6. §-ában körülírt, továbbá gyakorlati és erkölcsi minősítéseket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket hivatalomhoz beértezőleg f. évi december hó 20-ig benyújtsák.

A től nyelv ismerete megkívánatik.

Balassa-Gyarmaton, 1895. évi november hó 7-én.

Baintner Arnold,
főszolgabíró.

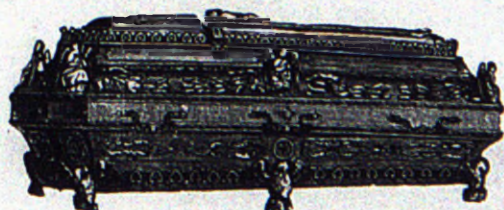
275 1—3

Hazai ipar Balassa-Gyarmaton.

Gansel József és testvére czégnél

ezentül szépes-iglóli, havasi és gyeprvaszon, siffon, úgyszintén valódi szépeességi czérnadamaszt asztalterítők s ágyneműek gyáráron kaphatók.

Ugyanott legnagyobb választék:

érczkoporsók- és temetkezési kellékekben

170. 36—10.

Cserkéreg-eladás!

Alulírott erdőhivatal Hontvármegyei Felső-Nyék határban fekvő 111. kat. hold nagyságú állagban 20 éves Cserkén nevű tölgyfa erdejét cserkéreggel ajánlatot melletti 1 úr köbméter utáni ár felajánlás mellett eladára bocsátja, fenntartva magának a tekintet nélkül az ár — verőül azt elfogadni, kiben legtöbb biztonítást lát, vagy az ár meg nem felelősége esetében az összes ajánlatot is visszautasíthatja. Az erdő fele 1896-ban, má-ik fele 1897-ben használandó ki. Az egyik félre tett ajánlatból 500, mindkét félre teendő ajánlatból 1000 frt biztosított csoklandó. Az ajánlatok az erdőhivatal novére bérmentve P.-Csábrághra utolsó posta: Csábrágh-Varbók legközelebb 1895. évi november 30-ig nyújthatók be. A többi feltételek ugyanott találhatóak meg.

Csábrághi erdőhivatal.

267. 2—3

Hirdetmény.

A B.-gyarmati takaré- és hitelintézet részvénytársulat igazgatósága 897/95. szám alatt hozott határozatából kifolyólag közhírré teszik miszerint, az intézetünknel zálogba tett és 1895. évi október hó 1-én tul meg nem hosszabbított, sem ki nem váltott értékpapírok, arany-, ezüst- és egyéb értéktárgyak, részint az intézet hivatalos helyiségében, 1895. november hó 27-én délután 2^{1/2} órákor tartandó nyilvános árverésen, részint ez időn tul, tözdeszerűleg fognak eladatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés rendezendő és elárverezett kölcsönök után, árverési költség címén, a kölcsönösszeg 2%-a fog szedetni.

Az eladandó értéktárgyakról kiállított zálogbécze számai:

Arany- és ezüst-neműekről:

171, 193, 195, 213, 230, 237, 255, 257, 287, 289, 293, 295, 300, 306, 309, 312 és 313.

Értékpapírokról:

63, 124, 130, 156, 159, 163, 164, 169, 181, 182 és 192-ik számú, béczeakra elzálogosított értékpapírok.
Balassa-Gyarmaton, 1895. október hó 28-án.

A „B.-gyarmati takaré- és hitelintézet részvénytársulat” igazgatósága.

266. 3—3.

Jó kályha a házban fűdolog!

Alulírott Balassa-Gyarmaton letelepedvén, itt a régi posta-utczában, Radványi házában a mai kor kívánalmainak teljesen megfelelő

CSERÉP-KÁLYHA-MŰHELYT

rendeztem be; minélfogva képes vagyok bármily izlésű kályhákat és kandallókat a legkiválóbb színek és alakokban, avagy bármily más e szakba vágó cikket pontosan, gyorsan és jutányosan elkészíteni.

Takaréktűzhely-burkolatok fehér, szürke és kék színben a legolcsóbb áron kaphatók.

Avult kályhák átrakását és javítását szintén jutányosan elvállalom. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

B.-Gyarmat, régi posta-utca 26. sz.

000 5—11

Pencs Ferencz, kályhásmester.

Egy jó házból való fiu tanonczul felvétetik.

József főherczeg ő csász. és kir. fensége udvari szállítója.
Fülöp azász Coburg-Gothai herczeg ő kir. fensége szállítója.

GOTTSCHLIG tea, rum-és cognac-
nagykereskedő
AGOSTON BUDAPEST.

Központi iroda: IV., Váci-utca 4. szám.
RAKTÁRAK:
IV. Váci-utca 6. szám „a Mandarinhoz”
a Városház-tér mellett.
VI. Andrassy-út 23. „Hong-Cong városához”
a kir. opera átellenében.
IV., Egyetem-tér, Egyetem-utca sarkán a „Japán nőház.”
KIVITELI PINCZÉK:
X., Kőbánya, Fűzér-utca 9. szám.
Bizom. raktár: 3-10
Balassa-Gyarmaton:
Szommer Károly úrnál.

261

Követlen behozatala valódi kínai és orosz karaván-teák, Jamaica, Braziliai és Cuba-romok, francia cognacok, likörök a legfinomabb minőségben, eredeti csomagok és palackokban, eredeti árak mellett.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Bevásárlás részletfizetésre is!

Bevásárlás részletfizetésre is
eszközölhető!

SCHÖNFELD MIKSA,

kárp. aszt. és esztélyes bútorraktára B-Gyarmat,
a KOSSUTH-utczában.

Ajánlja dúsan felszerelt, jutányos árú rak-
tárát szilárd anyagból készített, modern izlésű,
különböző fa- és kárpitos bútorokban úgy egyen-
ként, mint szalonok, szobák, vendéglők és egyéni
helyiségek teljes berendezésére nézve. Dús választé-
k olajnyomatú és üvegre festett, kitűnő kivitelű,
tetszetős fal-, táj- és egyéb ábrázatú képekben,
fa- és aranyozott keretű tükrökben.

Gyermekkoscsik, nemkülönben mindenféle
és méretű koporsók nagyválasztékú raktára.

Videki megrendelések pontosan és lehetőleg gyer-
mekteljesítettek.
Egy jó házból való fő asztalos tanonczi azonnal felvétetik.
52-25 131.

Bevásárlás részletfizetésre is!

**Hirdetések és nyilttéri közlemények a legju-
tányosabban közöltetnek a Nógrádi Lapok és Honti
Híradó hasábjain.**

HIRDETÉMÉNY.

A magyar osztálysorsjáték második osztályának húzása december 6-án kezdődik és decz.
14-éig tart.

Az első osztályban ki nem húzott **osztálysorsjegyeknek** ezen húzáshoz szükséges meg-
újítás, minden további jogok elvesztésének terhe mellett november 26-áig esztőzölendő és pedig
kizárólag a sorsjegyeken jelzett elárúsiótól.

Teljes sorsjegyek, melyek az első osztályban nem nyertek, a második húzásban részt
vesznek a nélkül, hogy **ezek** megújításának szüksége fennforogna.

Vételsorsjegyek — a míg a készlet tart — és pedig: egy egész sorsjegy 80 koronáért,
egy tízed sorsjegy 8 koronáért és egy huszad sorsjegy 4 koronáért az ismert elárúsióknál kapha-
tók, kik egyszerűen mindennemű felvilágosítással szolgálnak. Megrendelésekkel kérjük ezekhez (nem
hozzánk) fordulni.

Budapest, 1895. november 1-én.

Magyar osztálysorsjáték igazgatósága.

EGY MILLIÓ NYEREMÉNYEK

1,000.000 korona nyerhető a legszerencsésabb esetben

az államiing Jótáhuogott

Magyar osztály-sorsjátékon,
melynek

NAGY NYEREMÉNYHÚZÁSA

1895. deczember 6-14-ig ejtik meg.

Megújítási sorsjegyek árai:

1 egész 1 tízed 1 huszad 20000 " 2000000 "

20 " 2 " 1 " 21499 nyeremény 4.332000 kor.

Vételsorsjegyek:

1 egész 40 " 1 tízed 4 " 1 huszad 2 " 20 " 20 "

Biztonság okért kérem a sorsjegyek küldését ajánlott levél-
ben kérni. Az ajánlott levél postája fejében 15 " kr., nyere-
meny-jegyzékért 10 " kr., összesen 25 " kr., ártetendő.

Ajánlt és szétküld postautalvány ellenében vagy utánvéttel is

**Heintze Károly, főelárúsió, Budapest,
Szervita-tér 3. szám.**

Sürgöny-czím: LOTTOHEINTZE BUDAPEST.

Illeg a tiszelt közönségnek különben tudni több sorsjegy hírtokában nagyobb nyereményekről
nyernek, és vagy enni (500 sorsjegy beutalással egyarándul teljeseen eltérő azimut sorsjegyeket állítok össze
teljesen szerelt egész, fél, tízed és huszad sorsjegyekből ... a fenti eredeti irakon.

20 2-3